

استانداردهای سلامت هسته های اولیه، باغات مادری و نیالستانهای کنار

تعاریف:

۱. هسته های اولیه و پیش تکثیری نیال (Basic & Pre-basic Stocks):

هسته های اولیه: مواد گیاهی معدودی از ارقام تجاری هستند که اصالت و سلامت آنها توسط موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بار و نیال محرز شده و در مکانی محافظت شده و غیر قابل نفوذ بوده است. تکثیر مادری می شوند.

پیش تکثیر: مواد گیاهی برگرفته از هسته های اولیه بوده که اصالت و سلامت آنها توسط موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بار و نیال محرز شده است. این طبقه به عنوان حلقه بین هسته های اولیه و باغات مادری قرار دارد و مواد گیاهی مورد استفاده برای احداث باغ مادری از آنها تهیه می شود. این مواد گیاهی در مکانی محافظت شده و غیر قابل نفوذ به حشرات تکثیر مادری میشوند.

هسته های اولیه و پیش تکثیر باید عاری از کپه پاتوزنبای گیاهی سیستمیک باشند.

هسته های اولیه و پیش تکثیری باید در اسکرین هاوسهای مجزا در خاکي کاملاً استریل در گلدان و بدون تماس با خاک اسکرین هاوس تکثیر قرار گیرند.

جهت چندانازی گلدانهای حاوی هسته های اولیه و پیش تکثیری، کف اسکرین هاوس باید حداقل تا صنف ۸۰ سانتیمتر از سطح بزره پوشیده شده و گلدانها بر روی سکوهای بتنی با پلاستیکی تکثیر مادری شوند.

به غیر از هسته های اولیه و پیش تکثیری، گیاهان دیگری نباید در اسکرین هاوس موجود باشند. به شرح ۲۰ متری اسکرین هاوس هم نباید گیاهی موجود باشند.

نفسن ارزبایی چشمی مرتب از نظر سلامت در برابر بیماریهای خاکریذ نظیر *Pythium ophanidermatum* و *Rosellinia necatrix* باید سالیانه دو بار از نظر صدم آوردگی به پاتوزنبای سیستمیک از جمله چاروک لیموزش مورد ارزیابی آزمایشگاهی قرار گیرند.

با توجه به انتقال تعدادی از پاتوزنبای گیاهی از طریق بندر (در صورت گزارش)، هسته های اولیه و پیش تکثیری نباید به مرحله گلدانی برسند.

۲. درختان مادری (Mother Blocks):

به باغات گیاهانی از ارقام تجاری، محصولات سردرختی باغیانی با اصالتی معلوم و کاملاً سالم اطلاق می شود که تحت نظارت موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بار و نیال در مکانی با فاصله ایزو لاسیون استاندارد کاشته شده و از مواد گیاهی آنها برای تولید نیال استفاده می شود.

توضیحات:

درختان مادری باید عاری از کپه پاتوزنبای گیاهی باشند.

۱) پایه و پیوند کن درختان مادری از مواد پیش تکثیر تهیه می شود.

۲) باغات مادری در بیرون از گلخانه در خاک طبیعی باغ که عاری از نماتدهای *Pythium aphanidermatum* و قارچ *Rosellinia necatrix* بوده و به نایب سازمان حفظ باغات رسیده، احداث می شوند.

۳) تعیین فاصله حریم امن (فتدان منابع گیاهی آلوده) برای باغات مادری به نوع استفاده از باغ، بیماریهای قابل انتقال و برد پروازی حشرات ناقل بستگی دارد. در مورد کنار، حریم امن باغات ۱۰۰۰ متر تعیین می شود.

۴) جهت اطمینان از عدم انتقال بیماریهای خاکری، باید آبیاری از نوع تحت فشار باشد و توسط لوله های آبیاری مستقیماً از منبع تامین آب (با اولویت چاه) به زمین اصلی منتقل گردد.

۵) همه درختان مادری ضمن آرزایی چینی مرتب (۳-۲ بار در سال در اواخر بهار و اواسط تابستان) از نظر سلامت عمومی (عدم وجود علائم بیماری)، باید سالانه حداقل یک بار از نظر عدم آلودگی به پانوزهای سیستیک (از جمله چاروگک لیمو ترش) مورد آرزایی آزمایشگاهی قرار گیرند. در صورت مشاهده آلودگی ضروری است درخت (درختان) آلوده حذف و یا درخت سالم جایگزین شود.

۶) با توجه به انتقال تعدادی از پانوزهای گیاهی از طریق بذور، باغات مادری بجز باغی که برای بندگیری مورد استفاده قرار می گیرند، نباید به مرحله گلدهی برسند.

۳. نوزادان جواهری شده (Certified):

به نهالی اطلاق می شود که اصالت، سلامت و مشخصات ظاهری آن مطابق با استانداردهای مصوب بوده و مواد اولیه آن از باغات مادری تهیه می شود.

نوشته: اورشحات:

۱) پایه و پیوند کن باید تصفایش و پیوند کن از ارقام نخلی شناخته شده بوده و عمل پیوند در زمان مناسب انجام شده باشد.

۲) با توجه به تولید نهال در گلدان و امکان ضدعفونی و استریل خاک و نیز تامین آب آبیاری ترجیحاً از طریق چاه، نهال گیاهی شده باید عاری از *Meloidogyne spp.*، *Rosellinia necatrix*، *Pythium aphanidermatum* باشد.

۳) نهالها باید از سایر منابع آلودگی ۱۰۰۰ متر فاصله داشته باشند.

جدول ۱: بیماریهای قابل انتقال کنار

عامل بیماری	انتقال	دامنه میزبانی
<i>Pythium aphanidermatum</i>	خاک آلوده، آب آلوده، قلمه های آلوده و اوقات کتاروزی	دامنه میزبانی بسیار وسیع

پوشیدگی رزینهای ریشه <i>Rosellinia necatrix</i>	خاک و آب الوده، نهال های آلوده، مواد گیاهی آلوده و ادوات کشاورزی	بسیار وسیع (۱۷۰ گونه گیاهی در ۶۳ جنس و ۳۰ خانواده)
<i>Meloidogyne</i> spp <i>M. hapla</i> <i>M. arenaria</i> <i>M. incognita</i> <i>M. javanica</i>	خاک	پلی فاز

توضیح: روش های رویشی: انتقال از محیط های مختلف و در صورت نیاز استفاده از PCR
 روش های رویشی: بررسی علمی تمام های گیاهی، مویز و ریشه

